

LIBRIS

We know
books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LOBSANG RAMPA, T./

Al treilea ochi / Lobsang Rampa;

trad.: Mariana Buruiană ;

Ed. a 5-a; București, Herald, 2022

ISBN 978-973-111-995-3

I. Buruiană, Mariana (trad.)

294.321

T. Lobsang Rampa

THE THIRD EYE

The Autobiography of a Tibetan Lama

Ballantine Books

1986, New York

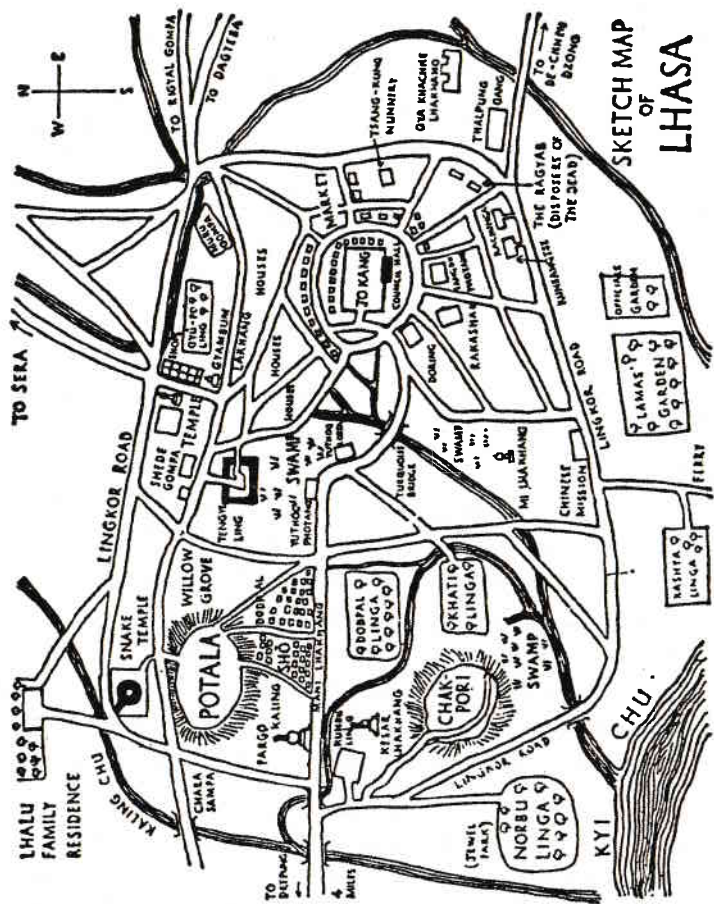
Lobsang Rampa

AL TREILEA OCHI

Traducere din limba engleză:

MARIANA BURUIANĂ

EDITURA HERALD
București

Capitolul I PRIMELE ZILE ACASĂ

„Oe. Oe. Ai patru ani și nu te poți ține pe cal! N-o să ajungi niciodată bărbat! Ce va spune nobilul tău tată?” Cu aceste vorbe, bătrânul Tzu dădu poneiului – și nefericitului călăreț – o lovitură sănătoasă peste fund, și scuipă în țărână.

Acoperișurile și cupolele aurite din Potala sclipeau în lumina soarelui strălucitor. În împrejurimi, apele albastre ale lacului de lângă Templul Șarpelui se unduiră, notând trecerea unei păsări de apă. Din depărtare, pe întinderea drumului pietruit, se auzeau strigătele și țipetele oamenilor îndemnând iacii leneși să iasă din Lhasa. De la o distanță și mai mare se auzeau bubuitoarele „bmmm, bmmm, bmmm” – acordurile grave ale „trompetelor” la care călugării-muzicieni exersau în locuri ferite de ochii mulțimii.

Dar nu aveam timp pentru astfel de lucruri banale. Îmi revenea serioasa sarcină de a sta așezat pe poneiul meu năbădăios. Nakkim avea alte lucruri în minte. El dorea să fie liber de călăreț, liber să pască, să-și întindă

picioarele și să lovească aerul cu ele. Bătrânul Tzu era un maestru de călărie aspru și temut. Toată viața fusese sever și dur, și acum, în calitate de protector și instructor de călărie al unui copil de patru ani, răbdarea sa făcea deseori loc încordării. Fiind de obârșie din Kham, fusese ales împreună cu alți bărbați pentru mărimea taliei și puterea sa. Avea aproape șapte picioare înălțime (aprox. 2,10 m) iar umerii bine câptușiți îi sporeau și mai mult statura. În partea răsăriteană a Tibetului există o regiune unde oamenii sunt neobișnuit de înalți și puternici. Mulți au mai mult de șapte picioare înălțime și sunt aleși pentru a servi în calitate de călugări-polițiști în toate lamaseriile. Ei își câptușeau umerii pentru a face ca lățimea lor să crească și mai mult, își înnegreau fețele pentru a fi cât mai fioroși, și purtau bastoane lungi pe care erau gata să le folosească în cazul oricărui răufăcător fără noroc.

Tzu fusese călugăr-polițist iar acum făcea pe dădaca la un prințisor! Era prea infirm ca să meargă mult pe jos și astfel toate drumurile zilnice le făcea pe spina calului. În 1904 britanicii conduși de colonelul Younghusband invadaseră Tibetul și provocaseră multă suferință. Credeau probabil că cea mai simplă metodă de a ne câștiga prietenia era să ne bombardeze clădirile și să ne ucidă oamenii. Tzu participase atunci la luptele de apărare și pierduse într-o explozie o parte din șoldul său stâng.

Tatăl meu făcea parte din oamenii aleși în guvernul tibetan. Familia sa, ca și cea a mamei, se număra între primele zece familii și astfel, alături de ele, părinții mei aveau o influență considerabilă în afacerile țării. Voi oferi ceva mai încolo mai multe amănunte despre forma noastră de guvernământ.

Tata era un bărbat înalt, puternic, de aproape șase picioare înălțime (aprox. 1,90 m). Puterea sa era ceva de care putea fi mândru. În tinerețe era capabil să ridice un ponei de la pământ și era unul din puținii oameni care ar fi fost în stare să se lupte cu cei din Kham și să iasă învingător.

Cei mai mulți tibetani au părul negru și ochi căprui închis. Tatăl meu era o excepție, avea părul castaniu și ochii cenușii. Deseori dădea curs unor explozii de mânie, fără să știm din ce pricină. Nu ne dădeam seama cât de grea era sarcina sa. Tibetul trecea printr-o perioadă de mari tulburări. Britanicii îl invadaseră în 1904 și Dalai Lama fugise în Mongolia, tata și alți membri ai cabinetului fiind lăsați să conducă țara în absența sa.

În 1909 Dalai Lama s-a întors în Lhasa după ce a stat o perioadă la Pekin. În 1910 chinezii, încurajați de succesul invaziei britanicilor, luară Lhasa cu asalt. Dalai Lama se retrase din nou, de data aceasta în India. Chinezii au fost alungați din Lhasa în 1911, în timpul Revoluției chineze, nu înainte de a săvârși crime îngrozitoare împotriva poporului nostru.

În 1912 Dalai Lama se reîntoarce în Lhasa. În tot răstimpul absenței sale, în acele zile extrem de grele, tatăl meu și ceilalți membri ai cabinetului purtară întreaga răspundere pentru guvernarea Tibetului. Mama avea obiceiul să spună că, după aceea, purtarea lui nu a mai fost niciodată aceeași. Era limpede că nu avea timp pentru noi, copiii, și nu mai primeam semne de afecțiune din partea sa. Eu, mai ales, părea că-i stârnesc cel mai mult mânia și de aceea am fost dat pe mâna prea puțin milostivului Tzu „pentru a lua o pauză”, după vorba tatei.

Slaba mea performanță la călărie era primită de Tzu ca o insultă personală. În Tibet copiii mici din clasa superioară învăț să călărească chiar înainte de a fi în stare să meargă!

Îndemânarea la călărie este esențială într-o țară în care nu există trafic pe roți, unde toate călătoriile se fac fie călare, fie pe jos. Nobilii tibetani se antrenau ceas de ceas, zi de zi. Ei puteau sta în picioare pe șaua îngustă a unui cal în galop și puteau să împuște cu o carabină într-o țintă mișcătoare, pe care să o schimbe apoi cu un arc cu săgeți.

Câteodată mai mulți călăreți iscusiți mergeau în formație în galop de-a lungul câmpiei și schimbau caii sărind dintr-o șă într-alta. Iar eu, la patru ani, nu puteam sta nici măcar într-o singură șă!

Poneiul meu, Nakkim, era lăptos și părul și-l purta lung. Capul său mic era inteligent. Cunoștea nenumărate tertipuri prin care să neliniștească călărețul, făcându-l nesigur. Unul dintre trucuri era să pornească iute în galop, apoi să se oprească brusc și să-și încline capul. Alunecam din nefericire înainte pe gâtul lui după care el își înălța capul cu o smucitură, așa că eram obligat să fac o tumbă completă înainte de a mă prăvăli la pământ. Apoi se oprea în loc și mă privea mulțumit, cu un aer plin de satisfacție.

Tibetanii nu călăresc niciodată la trap; poneii fiind mici de statură, călăreții ar fi ridicoli mergând pe ei la trap. De cele mai multe ori plimbarea ușoară ajunge, păstrând galopul pentru antrenament.

Tibetul era o țară teocratică. Nu aveam nici o chemare pentru „progresul” lumii exterioare. Nu ne doream decât să devenim capabili să medităm și să putem depăși limitele trupului.

Înțelepții noștri realizaseră demult că Vestul râvnea bogățiile Tibetului și au știut că atunci când străinii vor intra aici pacea va dispărea. Sosirea comuniștilor în Tibet le-a dovedit că presimțirile lor fuseseră corecte.

Casa noastră se afla în Lhasa, în elegantul district al Lingkhor-ului, pe drumul circular din jurul orașului Lhasa, și în apropierea Palatului. Acolo existau trei drumuri concentrice și cel exterior, Lingkhor, era cel mai folosit de către pelerini.

La fel ca celelalte reședințe din Lhasa, casa unde m-am născut avea două etaje cu vedere la stradă. Nimănu nu i se permitea să privească de sus la Dalai Lama, astfel că limita înălțimii era de două etaje. Dar cum această limită se aplica numai la o singură procesiune pe an, multe case erau dotate cu o structură din lemn, ușor demontabilă, ridicată pe acoperișurile apartamentelor și folosită timp de aproape unsprezece luni pe an.

Casa noastră era din piatră și fusese construită în urmă cu mulți ani. Avea forma unui pătrat scobit, săpat în jurul unei imense curți interioare. Slujitorii noștri locuiau la parter, iar noi ocupam camerele de la etaj. Eram norocoși să avem o scară din piatră între nivelurile casei; cele mai multe case tibetane aveau o scară din lemn sau, în cazul cabanelor de la țară, un stâlp crestat pe care fiecare vizitator îl folosea împreună cu riscul ce și-l asuma pentru fluierul piciorului. Acești stâlpi crestați deveneau foarte alunecoși odată cu deasa lor întrebuițare – căci untul de iac de pe mâini fusese transferat stâlpului – și țăranul care uita aceasta se prăbușea repede în locuința de jos.

În 1910, în timpul invaziei chineze, casa noastră a fost în parte distrusă și peretele din interior al clădirii a fost dărâmat. Tata a trebuit să-l reconstruiască pe o

înălțime de patru etaje. Această limită nu depășea drumul circular și noi nu puteam privi în capul lui Dalai Lama în timpul procesiunii, așa că nu au fost plângeri.

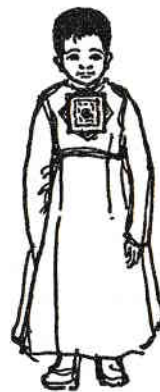
Poarta prin care se intra în curtea interioară se întărise și se înnegrise cu timpul. Invadatorii chinezi nu au putut să treacă de grinzile solide din lemn, așa că au distrus un perete. Chiar deasupra porții de la intrare se afla camera administratorului. Acesta observa pe oricine intra sau ieșea. El făcea angajările și cerceta dacă gospodăria lucra eficient. Aici, la fereastra sa, în asfințit, în sunetul asurzitor al trompetelor din mânăstiri, soseau cerșetorii din Lhasa cerându-și hrana care să-i ajute să reziste în întunericul nopții. Toți conducătorii nobili făceau provizii pentru sârmanii din districtul lor. Deseori condamnații în lanțuri veneau aici, căci erau puține închisori în Tibet și prizonierii colindau străzile, cerșindu-și mâncarea. În Tibet condamnații nu erau socotiți sau înfățișați ca niște paria. Noi știam că oricare dintre noi putea fi condamnat – dacă ar fi fost cercetat – așa că cei lipsiți de noroc erau tratați rezonabil.

Doi călugări locuiau în camerele din dreapta supraveghetorului; ei erau preoții gospodăriei și se rugau zilnic pentru ca activitățile noastre să capete binecuvântarea divină. Unii nobili aveau numai un preot, dar poziția noastră cerea doi. Înaintea oricărui eveniment deosebit erau consultați preoții, și ei primeau cererile de rugăciuni pentru obținerea favorurilor zeilor. La fiecare trei ani preoții se reîntorceau în lamaserii și alții le luau locul.

În fiecare aripă a casei exista o capelă. Întotdeauna lămpile cu unt se păstrau arzând în fața unui altar din lemn sculptat. Șapte vase cu apă sfințită erau curățate și umplute de mai multe ori pe zi. Era important să fie curate căci zeii puteau dori oricând să vină și să bea din

ele. Preoții erau bine hrăniți, mâncau aceeași mâncare ca toată familia, astfel că se rugau mai bine și puteau spune zeilor că hrana consumată a fost bună. În stânga administratorului locuia expertul în legi, care veghea ca gospodăria să funcționeze legal și corect. Tibetanii respectă cu scrupulozitate legile și tatăl meu trebuia să fie un exemplu în acest sens.

Noi, copiii – fratele Paljor, sora Yasodhara și cu mine – locuiam într-o aripă nouă de pe partea pieței, ceva mai departe de drum. În stânga exista o capelă, în dreapta, o sală de studiu, pe care o frecventau și copiii servitorilor. Lecțiile erau mai mult lungi decât variate.

Paljor nu mai locuia în trup. Fusese prea slab și nepotrivit pentru viața grea la care eram expuși. Înainte să împlinescă șapte ani ne-a părăsit, reîntorcându-se în Țara cu o Mie de Temple. Când el a trecut dincolo, eu nu împlinisem încă patru ani. Însă îmi amintesc bine clipa când Oamenii Morții au venit în timp ce el stătea întins, ca o coajă uscată, și cum l-au dus departe, să îl ciopârțească și să-l transforme în hrană pentru vulturii hoitari, după cum era obiceiul.

Acum, instruirea mea s-a intensificat, căci devenisem moștenitorul familiei. Aveam patru ani și eram un călăreț lipsit de interes. Tata, fără îndoială un om strict, ca protector al Bisericii ce era socotea o datorie ca fiul său să aibă parte de o disciplină aspră, și să devină un exemplu pentru modul cum ar trebui educați ceilalți copii.

În țara noastră, cu cât băiatul e de rang mai înalt, cu atât este educat mai sever. Unii nobili considerau că trebuie să se aplice un tratament mai ușor copiilor, dar nu și tata. Atitudinea lui era: un sărman nu are nici o speranță de confort mai târziu, deci dăruiește-i mângâiere și prețuire câtă vreme este tânăr. Pe copilul dintr-o clasă înaltă toate bogățiile și facilitățile îl așteaptă în ultimii ani, așa că el va experimenta de mic greutățile și va învăța să-și arate respectul, mila și indulgența față de ceilalți.

Aceasta era, de altfel, și atitudinea oficială a țării. În sistemul acesta cei delicați nu trăiau, ci numai aceia care puteau supraviețui cu mai nimic.

Tzu ocupa o cameră în apartamentul de jos, foarte aproape de poarta principală. Fiind călugăr-polițist timp de mai mulți ani avusese ocazia să vadă tot felul de oameni, și acum nu suporta să trăiască în izolare, departe de toate. Locuia lângă staulul în care tata își păstra cei douăzeci de cai, poneii, și animalele de povară.

Grăjdarii îl urau când îl vedeau apărând, căci Tzu era un oficial și se amesteca în munca lor. Când tata pleca să călărească, șase oameni înarmați formau escorta. Acești bărbați purtau uniforme și Tzu se agita mereu pe lângă ei, încercând să se asigure că tot ce ținea de echipamentul lor era în ordine.

Pentru un anume motiv acești șase oameni obișnuiau să-și așeze caii cu spatele la perete, apoi, îndată ce tata

apărea, porneau să-l întâmpine. Am descoperit că dacă mă aplecam pe una din ferestrele de la etaj, îl puteam atinge pe un călăreț când stătea așezat pe calul său. Într-o zi, neavând nici o treabă, am petrecut pe nesimțite o frânghie pe după centura lui solidă din piele, în vreme ce el își făcea de lucru cu echipamentul. Am înnodat cele două capete și le-am agățat de un cârlig din dosul ferestrei. În agitația și în zarva de afară nu m-a observat nimeni. Tatăl meu apăru și călăreții năvăliră înainte. Cinci dintre ei. Al șaselea fu dat jos de pe cal, urlând că l-au înhățat demonii. Cârligul s-a rupt și, în confuzia creată, am putut să arunc frânghia pe geam și să mă furișez neobservat. Mi-a făcut mare plăcere, mai târziu, să spun: „nici tu, Netuk, nu te poți ține pe cal”.

Zilele noastre erau destul de grele, munceam opt-sprezece ore din douăzeci și patru. Tibetanii cred că nu este deloc înțelept să dormi câtă vreme afară e lumină, altfel demonii zilei vin și te înhață. Fiecare copil mic este îndemnat să stea treaz, ca nu cumva să ajungă să fie bântuit de demoni. Chiar și cei bolnavi trebuiau să stea treji, și un călugăr era însărcinat numai cu această treabă.

Nimeni nu făcea excepție... chiar și cei care mureau trebuiau să se mențină conștienți cât de mult le era cu putință, căci numai în acest fel își puteau găsi drumul când treceau prin regiunile de graniță (bardo), spre cealaltă lume.

La școală studiam limbile tibetană și chineză. Tibetana are două limbaje distincte, unul obișnuit și unul onorific. Noi foloseam limbajul comun când le vorbeam servitorilor și celor de rang inferior, și cel onorific când ne adresam egalilor sau superiorilor în rang. Calului unei persoane de rang înalt trebuia să i te